

[Grøndahl.]

renter til finansministeriet. Det vil sige, at på 20 år er ca. 1 500 landarbejderboliger gået over til anden anvendelse. Af de 11 530 boliger, der er tilbage, er jeg desværre overtydet om at over halvdelen — altså over 6 000 — er beboet af arbejdere eller andre, der ikke mere har tilknytning til landbruget; og det er jo ikke hensigten med denne lovgivning. Må jeg anmode den højtærede landbrugsminister om at fremskaffe oplysning om, hvor mange af disse såkaldte landarbejderboliger der indtil dato bebos af virkelige landarbejdere; men det skal være en aktuell undersøgelse, foretaget gennem de lokale kommunale ligningsmyndigheder, thi så kan sandheden om dette spørgsmål komme frem.

Hvad angår det i lovforslagets § 2, stk. 2, nævnte yderligere lånebeløb på 2 000 kr. til installation af w. c., bad og centralvarme, skal jeg bemærke, at sådanne lån vil være meningsløse ud fra den betragtning, at det stort set drejer sig om installationer, som bør bekostes af låntageren selv. Noget helt andet er, at der ved byggeriet kan tages hensyn til, at de nævnte installationer kan komme senere, dog bekostet af låntageren.

Det lånebeløb, som den højtærede minister søger om, udgør ca. 20 mill. kr., hvoraf de ca. 19½ mill. kr. er beregnet til udlån til landarbejdere og den ene million til udlån til ejere af landejendomme. Uanset vor principielle holdning til denne slags love kunne vi af hensyn til det betrængte landbrug tænke os at støtte en lovgivning, som stillede alle 20 mill. kr. til rådighed for ejere af landbrugsejendomme til opførelse af landarbejderboliger, men vel at mærke på samme rentebetingelser som efter den nu gældende lov. At så den leje, som arbejderne skulle betale til arbejdsgiverne for disse boliger, skulle stå i forhold til ejerens lave renteydelse, ville være en selvfølge. Ved en sådan lovgivning ville man virkelig støtte det betrængte landbrug i bestræbelserne for at holde på de gifte folk og samtidig sikre sig, at disse boliger blev beboet af den kategori arbejdere, som loven kræver — og loven skal selvfølgelig holdes.

Landbrugsministeren (Skytte): Ud fra den betragtning, at der ganske rigtigt for tiden

ikke er nogen kommission, som behandler disse spørgsmål, kan det være ganske rimeligt, at man også fremsætter principielle betragtninger, selv om det, der i dag er til behandling, er et forslag til udlånslov, som igen er en følge af en anden lov.

Jeg skal, idet jeg begynder med at takke dem, der har givet tilslutning til lovforslaget, knytte et par bemærkninger til de ønsker, der er fremsat, og de principielle synspunkter, der har været nævnt. Jeg må måske tillade mig at begynde med den sidste taler, det ærede medlem hr. Grøndahl, som jeg lyttede til med særlig interesse, da det er første gang, vi i tinget har lejlighed til at høre hans partis, de uafhængiges, standpunkt vedrørende dette spørgsmål.

Må jeg først rette en misforståelse. Det er rigtigt, at der i loven står, at der skal tages særligt hensyn til dem, der er syge- og arbejdsløshedsforsikrede, men det er ikke rigtigt, at det i alle tilfælde betyder, at man skal være medlem af en fagforening. Man skal være medlem af en arbejdsløhedskasse, og det er et ønske, jeg finder naturligt, idet det indebærer en vis sikkerhed for, at den pågældende kan sørge for sig selv også i perioder, hvor der er mindre arbejde. Det er et hensigtsmæssigheds spørgsmål; noget tilsvarende gælder på mange andre områder, og jeg synes, det er rigtigt også i denne forbindelse.

Det undrer mig lidt, at det ærede medlem ønskede en udvidet kontrol. Jeg troede ikke, det var det, hans parti stod for, og jeg vil gerne sige, at i hvert fald jeg ønsker mindst mulig kontrol. Jeg ønsker selvfølgelig, at lovene skal overholdes; men jeg finder det ikke praktisk og heller ikke nødvendigt — og det vil i hvert fald blive meget dyrt — at husmandsbrugskommissionerne skal kontrollere alle disse forhold hvert år. Erfaringen gennem mange år viser, at en kontrol hvert tredje år dækker så nogenlunde, og jeg foretrækker en sådan tilnærmelsesvis dækning fremfor en ganske betydelig udgiftsforøgelse, som vi efter min mening får for lidt for. Jeg er også modstander af at pålægge samtlige landets kommuner indberetningspligt. Det vil igen medføre en administration af et efter min mening ganske unødvendigt omfang, generende for borgerne og myndighederne, uden at vi altså efter min bedømmelse vil få